

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Rutsche v právní věci žalobce: **Z. P.,** zastoupen JUDr. Karlem Hubálkem, advokátem se sídlem 28. října 160, Žamberk, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 9. 12. 2010, čj. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, ze dne 12. 7. 2011, č. j. 52 Ad 17/2011 - 28,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Zástupci stěžovatele, JUDr. Karlu Hubálkovi, se přiznává odměna za zastupování ve výši 3006 Kč, která mu bude vyplacena Nejvyšším správním soudem do 60ti dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, ze dne 12. 7. 2011, č j. 52 Ad 17/2011 - 28, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 12. 2010, čj. X, jímž byly zamítnuty námitky žalobce a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, ze dne 2. 8. 2010, čj. X, o zamítnutí žádosti žalobce o starobní důchod podle ustanovení § 29 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění (dále jen „ZDP“), pro nezískání potřebné doby pojištění.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalované žalobce žádal o rehabilitaci své osoby a dále zejména uváděl, že byl v roce 1962, 1966 a 1974 ve SLP Havlíčkův Brod na zkoumání duševního stavu, což jej natolik psychicky poznamenalo, že má potíže do dneška. Tím, že byl hospitalizován na psychiatrii, s ním bylo u různých orgánů jednáno jako s nesvéprávným. V r. 1967 jeho obvodní lékař navrhl invalidní důchod, bylo však rozhodnuto jen o změně pracovní schopnosti žalobce. Jeho oprávněné protesty, aby mohl vykonat alespoň zkoušku na nějaké výtvarné škole nebyly vyslyšeny. Žádný podnik jej z výše uvedených důvodů nezaměstnal.

Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, z obsahu spisu zjistil, shodně jako žalovaná, že žalobce podmínky doby pojištění nesplnil, když získal pouze 10 roků a 26 dnů prokázané a doložené doby pojištění. V řízení nijak nedoložil a neprokázal dobu svého zaměstnání v letech 1967–1976 a 1981-2003. V odůvodnění krajský soud dále uvedl, že vzhledem k tomu, že žalobce v řízení před správním orgánem tvrdil, že byl 25 let zaměstnán v Tiskárnách Pardubice, vyzval jej soud přípisem ze dne 12. 4. 2011, aby předložil soudu dokumenty, které prokazují toto jeho zaměstnání. Na to žalobce reagoval přípisem, doručeným soudu dne 29. 4. 2011, v němž uvedl, že toto zaměstnání doložit nemůže, neboť práce, kterou zde vykonával, byla pod jmény dnes již nežijících pracovníků. Jednalo se o výtvarné práce jako plagáty, propagační materiály, atd., avšak díky diagnózám psychiatrů toto nesměl vykonávat. Krajský soud v odůvodnění svého rozsudku také rekapituloval obsah vyjádření žalované k žalobě, z něhož vyplynulo, že žalobce dne 6. 5. 2010 vlastnoručně podepsanou žádostí požádal o přiznání starobního důchodu, nicméně z prokázané a doložené doby pojištění vyplynulo, že žalobce získal pouze 10 roků a 26 dnů pojištění, zatímco § 29 ZDP požaduje, aby pojištěnec získal dobu pojištění nejméně 25 let (při dosažení věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod), nebo 15 let (při dosažení věku 65 let). Krajský soud po přezkoumání napadeného rozhodnutí žalované dospěl k názoru, že žalovaná zjistila správně skutkový stav věci a současně věc posoudila po právní stránce v souladu se ZDP, který neumožňuje přiznat žalobci starobní důchod při získání nižšího počtu let zaměstnání.

V kasační stížnosti doplněné ustanoveným zástupcem se stěžovatel dovolává důvodu, uvedeného v § 103 odst. 1 písm., b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) s tím, že žalovaná především pochybila v otázce práce žalobce v Tiskárnách Pardubice a jejího posouzení jako doby pojištění. Uvedla, že tuto dobu zaměstnání nedošetřovala, neboť ji žalobce neuvedl v žádosti o starobní důchod, neuvedl, zda se jednalo o pracovní poměr zakládající účast na důchodovém pojištění a sám tvrdil, že žádný doklad o takovém zaměstnání nemá, když byl nucen publikovat pod jinými jmény. Žalobce měl být poučen, že o tom, že pokud dobu pojištění nelze prokázat jinak, je možné postupovat způsobem předpokládaným v § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, tedy předložit k tomu čestné prohlášení žadatele a dvou svědků. Dále pak žalovaná odmítla jako nadbytečné zjištění, zda a po jakou dobu žalobce vykonával základní vojenskou službu s poukazem na to, že další doby pojištění nebyly doloženy. Takové zjištění má však vzhledem k možnému doplnění rozsahu dob pojištění význam. S ohledem na uvedené skutečnosti stěžovatel závěrem navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, k dalšímu řízení.

Napadený rozsudek krajského soudu Nejvyšší správní soud přezkoumával v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel kasační stížnost podal z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 29 ZDP má pojištěnec nárok na starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně a) 25 let a dosáhl aspoň věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod (dále jen "důchodový věk"), nebo b) 15 let a dosáhl aspoň 65 let věku, pokud nesplnil podmínky podle písmene a).

Z výše uvedeného tak vyplývá, že stěžovatel musel pro přiznání starobního důchodu vedle splnění první podmínky, dosažení důchodového věku (v případě stěžovatele 61 roků a 10 měsíců, což dosáhl dne 9. 6. 2008), splnit i podmínku druhou, tedy dobu pojištění celkem 25 let.

Z obsahu spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel požádal o starobní důchod dne 6. 5. 2010, přičemž důchodového věku dosáhl dne 9. 6. 2008. Ve stěžovatelem vlastnoručně podané žádosti v rubrice – „Přehled o činnosti...“ - uvedl, aniž by k tomu předložil doklady, že od r. 1963 do r. 1963 pracoval v Jáchymovských dolech, od r. 1963 do 8. 7. 1966 pracoval v Orban bavlnářských závodech Žamberk, od r. 1966 do 13. 10. 1967 pracoval v Elitexu Ústí nad Orlicí, závod Žamberk, od r. 1967 do 30. 11. 1981 pracoval v Okresním stavebním podniku, Ústí nad Orlicí (podle evidenčního listu důchodového pojištění se však jednalo o dobu až od 15. 3. 1976), od r. 1981–2003 zaměstnání neuvedl, od r. 2003 do podání žádosti veden v Evidenci Úřadu práce. Žalovaná si opatřila kopie evidenčních listů důchodového pojištění stěžovatele, které jsou součástí spisu, stejně jako je součástí spisu osobní list důchodového pojištění stěžovatele, a z nichž Nejvyšší správní soud zjistil, že žalovaná hodnotila stěžovateli pro důchodové účely veškerou prokázanou dobu zaměstnání podle evidenčních listů důchodového pojištění, jež jsou založeny v centrální evidenci ČSSZ Praha. Po zhodnocení všech dob pojištění bylo zjištěno, že žalobce získal celkem 10 roků a 26 dní pojištění. Ostatně stěžovatel ani v řízení před správními orgány, ani v řízení před krajským soudem či Nejvyšším správním soudem, žádnou z takto uznaných dob nerozporoval.

Nejvyšší správní soud tak dospěl ke stejnému zjištění jako krajský soud v nyní přezkoumávaném rozsudku.

Co stěžovatel v kasační stížnosti rozporuje, je nezohlednění tvrzeného zaměstnání v Tiskárnách Pardubice a dále nezohlednění doby výkonu základní vojenské služby. Nicméně tato tvrzeni stěžovatel nikterak nedokládá.

K tomu z obsahu spisu plyne, že pokud jde o tvrzenou dobu zaměstnání stěžovatele v Tiskárnách Pardubice, tu stěžovatel v žádosti o starobní důchod neuvedl, a ani v námitkách nijak blíže nespecifikoval, zejména zda se mělo jednat o řádný pracovní poměr zakládající účast na nemocenském a důchodovém pojištění. Žádný doklad k tomuto nedoložil. Ostatně naopak sám opakovaně tvrdil, a to i ve vyjádření k výzvě krajského soudu, že nemá žádný doklad z té doby, když měl zákaz výtvarné činnosti, a tak práce byly publikovány a tištěny pod jinými jmény. K době výkonu základní vojenské služby stěžovatel k námitkám připojil neověřenou kopii vojenské knížky, z níž bylo toliko zřejmé, že stěžovatel byl k výkonu základní vojenské služby odveden dnem 12. 11. 1965, konec služby nijak nedoložil. Žalovaná tyto doby jako doby pojištění pro jejich nedoložení nezapočítala, přičemž dobu výkonu základní vojenské služby nedošetřovala s odůvodněním, že případný započet necelých dvou let by neovlivnil vznik nároku na důchod.

Namítá-li stěžovatel v kasační stížnosti, že žalobce měl být poučen, že o tom, že pokud dobu pojištění nelze prokázat jinak, je možné postupovat způsobem předpokládaným v § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, tedy předložit k tomu čestné prohlášení žadatele a dvou svědků, taková povinnost ze zákonné úpravy výslovně nevyplývá, obecně platí, že povinnost dokládat rozhodné skutečnosti má žadatel, a podle vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti nelze přisvědčit stěžovateli, že by nebyl poučen na příslušné OSSZ o tom, jak doložit podpůrně doby svého zaměstnání. I Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho rozhodovací praxe známo, že OSSZ žadatelům o přiznání starobního důchodu na způsoby doložení podpůrných dob zaměstnání poukazují. Ostatně tuto skutečnost (že nebyl poučen o způsobech dokládání dob pojištění) stěžovatel namítá až v kasační stížnosti, v žalobě ji nenamítal, a s ohledem na § 109 odst. 4 s. ř. s. k ní tak Nejvyšší správní soud nemůže přihlížet.

Totéž platí i o další kasační námitce stěžovatele, že žalovaná odmítla jako nadbytečné zjištění, zda a po jakou dobu žalobce vykonával základní vojenskou službu s poukazem na to, že další doby pojištění nebyly doloženy. Rovněž tuto skutečnost stěžovatel uvedl až v kasační stížnosti, v žalobě ji neuplatnil, a proto i v jejím případě k ní Nejvyšší správní soud s ohledem na § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlížet nemůže.

Současně však Nejvyšší správní soud, a to shodně jako žalovaná v napadeném rozhodnutí, uvádí, že zamítavými rozhodnutími není nikterak dotčeno právo stěžovatele uplatnit nárok znovu za podmínek § 56 odst. 1 písm. d) ZDP, z něhož lze dovodit, že pokud stěžovatel dodatečně předloží doklady prokazující výkon jeho zaměstnání v Tiskárnách Pardubice, stejně jako výkon základní vojenské služby, a to příp. i způsobem předpokládaným v § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, bude Česká správa sociálního zabezpečení Praha o jeho nároku na starobní důchod rozhodovat znovu.

Za tohoto stavu věci považuje i Nejvyšší správní soud postup žalované, která při nedoložených údajích o dobách zaměstnání v Tiskárnách Pardubice a výkonu základní vojenské služby ze strany stěžovatele, zhodnotila stěžovateli pro důchodové účely veškerou prokázanou dobu zaměstnání podle evidenčních listů důchodového pojištění, které jsou založeny v centrální evidenci ČSSZ Praha, za správný a odpovídající zákonu.

Stejně tak se Nejvyšší správní soud ztotožnil se závěrem Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, že se stěžovateli podařilo prokázat, že získal celkem 10 roků a 26 dnů doby pojištění, zatímco § 29 ZDP požaduje, aby pojištěnec (mladší 65 let) pro vznik nároku na starobní důchod získal dobu pojištění nejméně 25 let. Žalované tak nezbylo, než žádost stěžovatele o starobní důchod zamítnout pro nesplnění této zákonné podmínky. Ostatně tento právní závěr odpovídá i ustálené judikatuře nejvyššího správního soudu, který např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2008, č. j. 6 Ads 88/2007 - 75, uvedl: *Neprokázala-li žalobkyně potřebnou dobu pojištění pro nárok na starobní důchod podle § 29 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, a tato doba nevyplývá ani z dávkového spisu, byla žaloba proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o starobní důchod nedůvodná.*

Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal v postupu a rozhodnutí žalované, a návazně ani v postupu a rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, tvrzenou nezákonnost, a proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. a § 120 téhož zákona. Neúspěšnému stěžovateli náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalované v souvislosti s řízením o kasační stížnosti stěžovatele žádné náklady nad rámec její úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Vzhledem k tomu, že zástupcem stěžovatele byl soudem ustanoven advokát, platí odměnu za zastupování a hotové výdaje stát (§ 35 odst. 7 v návaznosti na § 120 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci náleží v souladu s § 11 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) ve spojení s § 9 odst. 2 cit. vyhlášky, odměna za dva úkony právní služby ve výši à 500 Kč a dále podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky za dva úkony právní služby ve výši à 300 Kč. Dále zástupci náleží podle doložených údajů a dokladů náhrada za ztrátu času podle § 14 odst. 3 cit. vyhlášky při cestě ke Krajskému soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, a to pět půlhodin à 100 Kč, cestovní výlohy ve výši 786 Kč, parkovné 20 Kč, a dále výdaje kolků na kopie listin pořízených ze spisu, v částce 100 Kč. Ustanovenému zástupci se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 3006 Kč, která mu bude vyplacena Nejvyšším správním soudem do 60ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. února 2012

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu